

Projekt: *P.R.E.S.T.O. Peer Related Education Supporting Tools*
142301 – LLP -1 – IT – COMENIUS –CMP

Guide til peer-undervisning

Redigeret af

Centro Studi Bruno Ciari

Dette projekt er finansieret med støtte fra Europa-Kommissionen. Denne publikation giver kun udtryk for forfatterens mening, og Europa-Kommissionen kan ikke holdes ansvarlig for anvendelse af informationer angivet heri.

Introduktion	2
At begynde peer-undervisningsaktiviteter	6
Mål.....	7
Autorisation	7
Dannelse af et team af instruktører.....	7
Udvælgelse af peer-undervisere	10
Undervisning af peer-undervisere	11
Rammer for peer-undervisere.....	34
Første indsats i testklasse	35
Alle klasser	40
Videreførelse af målsætninger.....	40
Evaluerings.....	40
Bilag.....	44
Litteraturliste	53

Introduktion

Introduktion til guiden i forhold til en dansk kontekst:

Denne guide er én af to guider, der er udviklet og praksisafprøvet i fem europæiske lande, inklusive Danmark. Den anden guide hedder LL-Guiden eller Guiden til At lære at lære. Guiderne er udsprunget af en målsætning om at fremme gensidig hjælp og støtte til læring blandt elever i skoler og ungdomsuddannelser – med det overordnede mål at mindske frafald og bidrage til gennemførelse af skole og ungdomsuddannelse. Det pædagogiske grundsyn bag guiderne er, at samarbejde med andre i form af kammerathjælp (’peers’) og gruppearbejde, sammen med træning i opmærksomhed på læreprocesser og metakognition, styrker elevernes muligheder for at lære og for at gennemføre deres uddannelse/skoleforløb.

Det skal understreges, at guiderne i en dansk kontekst skal opfattes som forslag til pædagogiske aktiviteter – ikke som en fremgangsmåde, der skal følges til punkt og prikke. Da guiderne udspringer af et europæisk samarbejde og skal kunne bruges i meget forskellige nationale uddannelseskontekster, kan dele af dem forekomme selvfølgelig eller unødvendige i en dansk kontekst, og det er derfor vigtigt, at aktiviteterne udvælges og tilpasses den specifikke sammenhæng, de anvendes i.

Denne guide er i sin helhed tænkt som et forslag til organisering af peer-underviser- og tutoraktiviteter i den samlede skole eller uddannelsesinstitution, dvs. som en del af hele skolens organisering, herunder træning af peer-elever og indførelse af både et peer- og et tutorsystem. Men vi pointerer som sagt, at det også er muligt at anvende idéer og aktiviteter selektivt i relation til lokale behov og pædagogiske traditioner.

Introduktion til den samlede guide:

Erkendelsen af, at peer-undervisning spiller en vigtig rolle, har stadig langt fra spredt sig til alle europæiske skoler, og derfor kan dette projekt være gavnligt for skoler og lærere. De senere års forskning og erfaringer har vist, hvorledes peer-undervisning kan være en vigtig hjælp for unge til at opbygge deres egen identitet.

Læring med ligestillede (*peers*) kan give unge mulighed for at afprøve deres færdigheder sammen med en makker og påvirke hinanden, uden at autoritetsforskelle spiller ind. Formålet med denne guide er at fremme kulturen med peer-undervisning, og indledningsvis præsenteres nogle projekter, der er gennemført på forskellige europæiske skoler.

Ikke desto mindre skal det materiale, som præsenteres heri, ikke opfattes som modeller, man skal følge stringent, idet én af forudsætningerne for uddannelsesplanlægning er behovet for at udvikle projekter, der knytter sig til den kontekst, hvor den egentlige handling foregår. Hver skole kan udvikle ideer eller forslag til at gøre materialet bedre i egen kontekst.

Denne guide kan medvirke til spredning af en kultur med peer-undervisning i Europa, hvor man på nogle niveauer allerede er særligt opmærksom på dette emne. Troen på, at det er nyttigt at danne relationer mellem ligestillede elever, har allerede igangsat adskillige projekter på internationalt niveau.

Formålet med denne guide er at præsentere et projekt, som har til opgave at fremme samarbejde mellem ligestillede elever på skoler, hvormed betingelserne for uddannelsesgennemførelse støttes.

Hvad er peer-undervisning

Det nuværende fokus på peer-undervisning skyldes den støtte, der blev givet i 1997 af den Europæiske Union til et bestemt projekt, der involverede mange europæiske lande. Derudover havde tidligere erfaringer med at få unge på grundskole-, overbygnings- og gymnasialt niveau til at samarbejde med ligestillede vist gode resultater.

Peer-undervisningen udgør et pædagogisk forslag til, hvordan nogle medlemmer af en gruppe undervises i at have en tutor-rolle. Peer-undervisning er ofte med til at fremme forhold af gensidigt undervisende karakter (kollaborativ læring), som det anbefales i moderne udviklingspsykologi.

Det er vigtigt at understrege, at en ligestillet har nogle kompetencer, som en voksen eller instruktør ikke har, i og med at han/hun er ligestillet. Peer-undervisere er de eneste, der har mulighed for at kommunikere med elever på deres eget niveau og sprog.

Ingen voksne kan fortælle dem, hvordan de skal gå frem, og hvordan de skal påvirke deres ligestillede. Det er afgørende for peer-undervisere at huske dette, fordi det vil være en fejl fra både instruktørens og peer-underviserens side, hvis peer-undervisere bliver magen til de voksne lærere på skolen. Peer-undervisere skal stadig være ligestillede med deres kammerater.

Peer-undervisning historisk set

Gensidig undervisning blev indført i England i det 18. og 19. århundrede af Andrew Bell, som introducerede det på overfyldte skoler, hvor de ældre elever hjalp de yngre med at lære at læse og skrive. Hovedformålet med gensidig undervisning var besparelser. I 1804 grundlagde Joseph Lancaster en skole med gensidig undervisning af 700 elever. I denne sammenhæng bliver undervisningen overdraget til en ”tutor”, som koordinerer undervisningsaktiviteter i et stort lokale, hvor der er op til 100 elever. Til trods for, at nogle konservative tog afstand fra Lancasters utraditionelle metoder, spredte gensidig undervisning sig over hele Europa og fik stor succes.

Med disse historiske noter vil vi ikke antyde, at peer-undervisning er det samme som gensidig undervisning, men vi vil gerne understrege, at ideen om gensidig hjælp blandt ligestillede ikke er en ny opfindelse. Ved at se på gensidig undervisning kan man få hjælp til at undgå nogle fejl, såsom at sætte unge ind som erstatning for mangler og begrænsninger i skoler.

Relationer mellem ligestillede

Hovedformålet med denne guide er at styrke værdien af relationer mellem ligestillede i skoler, for at understrege vigtigheden heraf i forhold til at styrke den sociale udvikling og de unges identitetsdannelse.

Socialiseringsprocesser forstået i deres fulde omfang og kompleksitet fremmes ved deltagelse i gruppesamværet med ligestillede, hvor elever kan få forskellige erfaringer med relationer, læring og begrænsninger.

For unge spiller den sociale kontakt med ligestillede en væsentlig rolle for opbygningen af deres identitet. At have en god relation til én i gruppen af ligestillede er en hjælp ift de udfordringer, der knytter sig til denne alder.

Første spørgsmål lyder, hvordan man kan hjælpe dem med at få færdigheder til at løse problemer i skolen og hverdagen.

Udtrykket ”livsfærdigheder” er ment som både kognitive og følelsesmæssige evner til at løse problemer, kritisk omtanke og kreativitet, som sætter mennesker i stand til at løse deres problemer ved at finde frem til personlige løsninger:

- Effektiv kommunikation, dvs. evnen til at udtrykke sig selv i forskellige situationer.
- Empati, der gør, at man kan overskue andres følelser og håndtere deres følelser og tilstand.
- Personlig effektivitet, dvs. evnen til at planlægge en række handlinger og håndtere nye situationer.
- Kollektiv effektivitet, som består af en gruppes fælles holdning til og evne til at opnå fælles mål.

Peer-undervisning og didaktisk støtte

Forslaget til peer-undervisning skal dog ikke kun stilles af undervisningsbaserede grunde, da det også har et klart potentiale set fra et akademisk/didaktisk synspunkt.

Derfor er det et ønske med nærværende projekt at udvikle handlinger, som baseres på den støtte, ældre elever kan give til yngre elever, eller som de mere dygtige kan give til de mindre dygtige i samme klasse.

I dette perspektiv synes det nyttigt at lave et projekt, som kan bruges af elever i grundskolens ældste klasser og i ungdomsuddannelser i de involverede lande (Storbritannien, Polen, Rumænien, Danmark og Italien). Det er ligeledes vigtigt at inddrage lærerne, hvis støtte er væsentlig i forhold til brugen af materialet, eftersom elever vil involvere sig mere i en læringsaktivitet, som fremmes af både deres lærere og venner.

Målet er at forsøge at forstærke elevernes rolle som beskrevet i perspektiverne for peer-undervisning, der som regel udvikler venskaber ikke blot blandt unge, men også mellem de unge og voksne, hvor alle kan bevare deres egen identitet og rolle.

At begynde peer-undervisningsaktiviteter

Som nævnt ovenfor er det nødvendigt at have en langsigtet plan, når en peer-undervisningsaktivitet påbegyndes. Peer-undervisning er ikke blot en metode til at lære, det er også et redskab til at indføre ændringer, men det kræver et stærkt engagement fra de involverede parter.

Peer-undervisning i sig selv vil ikke få en signifikant indflydelse på de unges meninger, holdninger og adfærd. Skoler med peer-undervisningsprogrammer prøver også at skabe forbindelse med andre uddannelsesinstitutioner og at integrere arbejdet i en mere omfattende struktur og en bred lokal indsats.

Dette projekt er designet til at påbegynde aktiviteter på skoler, og tidsrammen er to skoleår. Det første år bruges på forskellige træningsaktiviteter og på at skabe et frugtbart grundlag for at arbejde med peer-undervisning i den almindelige undervisning. Det andet år skal peer-undervisningsaktiviteterne udvikles og påbegyndes, først i to pilotklasser og derefter i andre klasser.

At påbegynde peer-undervisningsaktiviteter		
Første år	Semester I	Skabe institutionelt grundlag Danne teams af instruktører Skabe aktivitet
	Semester II	Udvælge peer-undervisere Undervise peer-undervisere Evaluering af indsats
Andet år	Semester I	Første indsats i testklasser Evaluering af første gennemførelse
	Semester II	Indsats i alle klasser Evaluering af indsats Fremtidige undtagelser
Tredje år		Videreførelse af målsætninger Fremme af nye indsatser

Mål

Første år, semester I

Denne guide har til formål at forebygge skolefrafald ved at udvikle elevernes evner. For at indfri dette mål skal programmet rettes mod at uddanne elever og lærere i teknikken ved peer-undervisning og metodikken ”at lære at lære” ved at følge de forslag, der er givet i *Guiden at lære at lære*.

Det er af afgørende betydning at inddrage mange parter og fagpersoner på skolen. Dette er et afgørende punkt for, om peer-undervisning lykkes (jf. at danne et team af instruktører).

Autorisation

Næste trin er at etablere en ”institutionel” aftale, som vil involvere den samlede faglige, aktive ressource på skolen. Hver institution har sin egen interne organisering og personalepolitik, så det foreslås at fremme en bred aftale om anvendelsen af ’peers’, hvor nogle elever inddrages på de første organisatoriske trin.

Dannelse af et team af instruktører

Denne guide skal udover at give teoretisk støtte og et metodisk grundlag for at påbegynde peer-undervisning opstille retningslinjer og praktiske forslag til uddannelse/træning af både de unge peer-underviseres instruktører og peer-underviserne selv.

Denne manual kan anvendes af lærere og elever. Først er det nødvendigt at lave et uddannelsesprogram til påbegyndelse af peer-undervisningsaktiviteterne, som kan tilpasses hver enkelt skoles behov og ressourcer. Til dette formål vil det være vigtigt at skabe et team af instruktører.

Denne model kan anvendes af teamet af instruktører som retningslinjer til at målrette og påbegynde undervisningen af peer-undervisere. I guiden er der forslag til både peer-undervisere og instruktører til at påbegynde aktiviteter.

Der bør være forskellige fagpersoner/lærere i teamet af instruktører. Følgende kan karakterisere teamet:

- Erfaring med eller interesse for aktiviteter med at lære at lære: motivationsstrategi, læringsstrategi og metakognitiv strategi
- Interesse i at forebygge frafald
- Unge, som har erfaring med peer-undervisning
- Både mænd og kvinder, for at sikre lige deltagelse af begge køn og fremme begge køns følelser
- Personer med stærk motivation og sociale kompetencer
- Hvor det er muligt: Skolepsykolog med speciale i gruppedynamik
- Dramalærere

Det vil være muligt for sådan et team at tilpasse peer-undervisning og -teknikker til at lære at lære til en specifik og individuel skolekontekst.

Teamet af instruktører vil have rollen med at muliggøre processen og derefter at undervise de elever, som skal være peer-undervisere. Deres arbejde er ikke færdigt efter undervisningsprogrammet, de skal yde diskret støtte til den nye gruppe af peer-undervisere ved at:

- Formidle de nye undervisningsaktiviteter til lærere og elever og evt. elevernes familie
- Supervisere og evaluere hele processen ved hver aktivitet
- Vedblive med at være tutor for peer-undervisere

Instruktører skal hele tiden være til stede, men når den nye peer-undervisningsproces er blevet en del af det normale faglige program, er det vigtigt at give eleverne mulighed for at være selvstændige i deres beslutninger set i det perspektiv, at de er blevet kompetente til peer-undervisning.

At fremme kompetence i peer-undervisning:

Kompetencen til peer-undervisning skal medtænke både elever, lærere, samarbejdspartnere og alle dem, der er i aktive heri, i hver enkelt fase fra påbegyndelse. At fremme nye færdigheder sker ved at inddrage eleverne i samtlige processer. Instruktøren tilbyder en arbejdsmetode, der handler om teamwork og samarbejde, men indholdet af arbejdet afhænger udelukkende af eleverne selv.

Et par strategier, der kan fremme peer-underviserens rolle:

- At støtte eleverne i at deltage aktivt i at løse problemer, der i høj grad påvirker dem

- At anerkende og fremme elevernes rettigheder og pligter
- At skabe forhold, der kan hjælpe eleverne til at deltage aktivt i beslutningsprocesser, der i høj grad påvirker dem

Fremme af netværk:

Instruktørerne indgår i et projekt, der involverer mange aktører (lærere og evt. andre skolemedarbejdere) fra planlægningsfasen til fasen med implementering og projektevaluering.

Derfor bliver instruktørerne en del af et allerede opbygget netværk af formidlere, professionelle og institutionelle aktører. Samarbejdet med andre aktører er et element, som kræver nøje overvejelse for at opnå gode resultater.

Udvælgelse af peer-undervisere

Udvælgelse af peer-undervisere er et af de afgørende trin i processen, og det kan enten gøres ved at elever frivilligt melder sig, eller ved at lærerne anbefaler nogen. Det anbefales kraftigt, at man anvender den første fremgangsmåde, fordi den afprøver elevernes reelle motivation og undgår favorisering.

Kriterier for lærernes eventuelle udvælgelse af peer-undervisere:

- Er midt i et skoleforløb
- Er jævnaldrende med eller ét år ældre end de elever, han/hun skal møde igennem forløbet
- Kan afsætte tid udenfor sit skoleskema til at undervise/hjælpe i og skabe et miljø for peer-undervisning og har tid i løbet af skoletiden til at undervise/hjælpe sine ligestillede
- Kan deltage kontinuerligt i undervisningen og lave en uformel kontrakt med instruktøren
- Har eksempelvis kommunikative evner, gruppelederevner og empati

Det anbefales at have et lige antal piger og drenge, da undervisning/hjælp givet af et par, som det demonstreres i eksemplet, giver bedre resultater end med en enkeltperson eller et par af samme køn.

At deltage som peer-underviser er med til at udvikle mange af de evner, der bliver lagt vægt på i uddannelse: kommunikative evner, kreativitet, evnen til at reflektere, etisk ansvarlighed, osv. Forhåbentlig vil deltagerne igennem undervisningen udvikle og praktisere evner, som vil komme dem til gode gennem hele liv. Instruktørerne kan ved præsentationen på klassen fremlægge disse begrundelser for at fremme den frivillige tilmelding til at være peer-undervisere/-støtter. Peer-undervisere skal ikke nødvendigvis være de bedste elever i klassen, men elever, der har givet udtryk for villighed, imødekommenhed og betænksomhed.

Undervisning af peer-undervisere

Præsentationen af forløbet er vigtig i relation til at rekruttere elever som peer-undervisere: Det skal være tydeligt for eleverne, at det kræver ekstra arbejde af dem, men at de også får noget ud af at deltage. Når rekrutteringen er færdiggjort, kan man gå i gang med undervisningsforløbet, og for at få det bedste resultat skal antallet af deltagere ikke være mere end 12-14 elever.

Undervisningsplan:

Undervisningsplan	
Dag I	Introduktion af teamet af instruktører og deltagere Introduktion af undervisningsmetodik Præsentation af isbrydere, opvarmning og aktiviteter Peer-undervisning i funktion
Dag II	Gruppedynamik Teambuilding Holde et oplæg Anvende rollespil
Dag III	At lære at lære Motivationsfremmende redskaber
Dag IV	Fortolkningsmåder Personlig teori om intelligens
Day V	Tidsstyring At håndtere tid og stress
Day VI	Studiemetodik Mindmapping
Day VII	Overvågning Resultater Supervision

Introduktion af instruktører og deltagere

Først og fremmest er det vigtigt at opstille nye rammer sammenlignet med normale undervisningstimer. Eleverne skal sidde i en halvcirkel, og instruktøren skal sidde foran dem på samme niveau. Medlemmer af teamet af instruktører skal introducere sig selv og kort fortælle deltagerne om deres baggrund og uddannelse, og lægge vægt på deres begejstring for at have fået muligheden for at arbejde med denne gruppe. De skal bede eleverne om at præsentere sig selv for hele gruppen, herunder deres navn, den klasse de går i, og lidt om sig selv.

På det første modul er det meget vigtigt at lægge mærke til dynamikken ved gruppearbejde. Eksempelvis kan det undgås, at elever fra samme klasse går sammen i undergrupper. Eleverne skal via instruktørerne lære hinanden godt at kende meget hurtigt, så de allerede kan begynde at kommunikere og tænke som peer-undervisere, og ikke hæmmes af grænser, frygt eller personlige følelser.

For at opnå dette, kan man anvende opvarmningsøvelser og aktiviteter til at bryde isen med. En Aktivitet til at bryde isen med er en hjælpeøvelse, der er tænkt som at hjælpe til en gruppe, hvor man ikke kender hinanden, til at påbegynde en proces med at opbygge et godt team. Aktiviteter til at bryde isen med præsenteres generelt som en aktivitet til at ”varme grupper op” ved at hjælpe medlemmerne til at lære hinanden at kende. De lægger tit op til at dele personlig information såsom navn, hobbyer og generel information om medlemmerne.

Som regel er det af mange årsager ikke let at varme personer op, som ikke kender hinanden, derfor er aktivitet til at bryde isen med en meget god måde til at komme i gang med at lære gruppe-medlemmerne at kende.

Instruktørerne fortæller gruppen, hvordan man kan bruge opvarmningsøvelser og aktiviteter til at bryde isen, og hvordan man kan gennemføre disse aktiviteter for at få medlemmerne til at lære hinanden at kende. Instruktøren skal understrege vigtigheden ved hver handling og aktivitet, da eleverne også kan bruge disse til deres egne aktiviteter med andre elever.

Herunder er der to aktiviteter, der kan anvendes, og i bilagene er gengivet andre anvendelige aktiviteter både for instruktører og peer-undervisere.

Aktivitet 1: Navneleg

Formål: En enkel aktivitet til at bryde isen, som er anvendelig til at præsentere mennesker for hinanden og til at lære navne. Denne aktivitet er især anvendelig, når der er nye mennesker til stede.

Anbefalet antal: 5-20.

Sværhedsgrad: meget let

Anbefalede rammer: indendørs

Hvordan:

Navnelegen (også kaldet adjektivlegen) påbegynder med, at en person i værelset vælger et ord, der beskriver ham eller hende selv som person. Udfordringen er, at ordet skal påbegynde med det samme bogstav som deres fornavn. Eksempelvis kalder mine elever mig Sørensen. Jeg ville derfor sige: ”Hej! Mit navn er Smukke Sørensen.” Personen efter mig skal sige mit adjektiv og navn, inden han eller hun siger sit. Så han eller hun ville sige: ”Hej Smukke Sørensen, mit navn er Skøre Sanne.” Så ville den tredje sige: ”Hej, Smukke Sørensen, hej Skøre Sanne, mit navn er Elegante Einar.” Dette fortsætter, indtil alle eleverne har haft en tur. At være sidst i denne aktivitet er morsomt, fordi man skal huske alles navne og adjektiver, før man siger sit eget.

Aktivitet 2: Boldøvelsen

Umiddelbart efter præsentationerne arrangerer instruktøren gruppen i en cirkel og beder hver person om at kaste bolden til én på den modsatte side af cirklen, samtidig med at man siger hans/hendes navn. Når alle har kastet bolden mindst én gang, siger instruktøren at ”nu gør vi det igen, men denne gang skal vi tage tid på det” og fortæller reglerne. 1) Alle skal hver især røre bolden igen i samme rækkefølge som første omgang. 2) Alle skal røre bolden med mindst en hånd. 3) Tiden stoppes, når bolden kommer tilbage til instruktøren. (Hvis man vil gøre det sværere, kan man sætte tre bolde i gang samtidigt.) Uafhængigt af resultatet vil instruktøren udtryk-

ke utilfredshed med gruppens præstation og indtrængende bede dem gøre det igen hurtigere. Bli-
ver instruktøren bedt om en forklaring, gentages blot reglerne. Et effektivt team vil på en kreativ
måde lave deres fremgangsmåde om for at leve op til reglerne. Efter adskillige gentagelser siger
instruktøren stop og bruger øvelsen til at uddrage moraler, der kan bruges senere på dagen, så-
som ”Antagelser om en udfordring”, ”Vær ikke tilfreds med det første svar”, ”Vær kreativ”, osv.

Peer-undervisning i funktion

På dette tidspunkt hvor gruppen er varmet op, er det tid til at introducere peer-undervisning og
forklare, hvad det er, og hvorfor denne metodik skal bruges til at træne elever i at lære at lære.
Instruktørerne skal definere peer-undervisning som en læringsstrategi, der sætter gang i en natur-
lig proces med viden, erfaring og samarbejde mellem ligestillede, der foregår mellem én gruppes
medlemmer og en andens. Aktiviteterne igangsætter en kommunikationsproces karakteriseret
mellem de involverede parter.

Øvelsen herunder kan være et godt redskab til at forstå betydningen af peer-undervisning.

Aktivitet 3: Peer-undervisning, hvad og hvorfor?

Formål: At få en fælles forståelse af begrebet peer-undervisning og at identificere fordele og be-
grænsninger ved peer-undervisning.

Tid: 30 minutter

Materialer: tre flipovere og skriveredskaber

Hvordan:

Instruktøren stiller tre på hinanden følgende gruppespørgsmål (en aktivitet, der minder om
brainstorming), og gruppedeltagerne siger deres svar højt :

- Hvad forstår vi ved peer-undervisning?
- Hvilke mulige fordele er der ved peer-undervisning?
- Hvilke mulige ulemper er der ved peer-undervisning?

Alle svar skrives på en flipover.

Når man er blevet enige om en definition, der fungerer, kan man sammenligne med følgende beskrivelse og diskutere forskelle og enigheder/uenigheder:

“Peer-støtte eller -undervisning er en proces, hvor veluddannede og motiverede unge påtager sig uformelle og organiserede undervisningsaktiviteter i forhold til deres ligestillede (dem, der minder om dem selv i alder, baggrund eller interesser) over et stykke tid med det formål at udvikle deres viden, holdninger, overbevisninger og evner og at sætte dem i stand til at være ansvarlige for deres læring og uddannelse.”

Når man diskuterer fordele og ulemper ved peer-undervisning frem for andre typer undervisning kan det være nyttigt at have følgende oversigt ved hånden, så man om nødvendigt kan tilføje væsentlige pointer:

FORDELE	ULEMPER
<ul style="list-style-type: none">• Unge tager ansvar• Peers/undervisere og målgruppe taler samme sprog• Peer-undervisere tilegner sig evner, der er vigtige for deres fremtidige personlige udvikling• Peer-undervisning kan supplere andre uddannelsesmæssige interventioner såsom læreres, mentorer og socialrådgiveres arbejde, osv.• Peer-undervisning er en intervention på samfundsniveau, som kan skabe en forbindelse til andre samfundstjenester• Peer-undervisere kan få adgang til grupper, der ellers kan være svære at nå• Peer-undervisning er relativt billigt	<ul style="list-style-type: none">• Efterhånden som peer-undervisere bliver ældre, vokser de ud af deres rolle, dermed skal man hele tiden rekruttere og uddanne nye folk• Det er svært at evaluere peer-undervisningens effektivitet• Hvis peer-undervisere ikke uddannes ordentligt, kan peer-undervisning have en skadelig virkning (misinformation, uprofessionelle råd, osv.)

Afslutning: Når denne aktivitet afsluttes, skal instruktørerne understrege, at peer-undervisning ikke kan løse alle problemer, og nogen gange kan det være bedre at gribe det anderledes an. Formålet med interventionen, målgruppens karakteristika eller de specifikke rammer udgør alle elementer, der spiller en rolle i forhold til, hvorvidt peer-undervisning er egnet.

Aktivitet 4: Information, motivation, færdigheder og ressourcer

Formål: At identificere information, motivation, færdigheder og ressourcer som de fire primære elementer ved virksom peer-undervisning.

Materialer: flipover og skriveredskaber

Hvordan:

Instruktøren tegner fire kolonner (uden overskrift på dette tidspunkt) på flipoveren og lægger op til en gruppedrøftelse ved at spørge deltagerne om, hvilke elementer de synes, der er væsentlige ved peer-undervisningsprogrammer.

Deltagerne kender stadig ikke hver kolonnes overskrift, men instruktørerne skriver deres svar på flipoveren i følgende fire kategorier, alt efter hvor de hører til:

- Skaffe information
- Skabe motivation
- Opbygge adfærdskompetencer
- Referere til ressourcer

Det er bedst ikke at nævne kategorierne først, men skrive deltagernes forslag i kolonnerne uden overskrift. Når alle svar er skrevet op, nævnes de fire kategorier, og man kan diskutere elevernes svar i pågældende kontekst.

Afslutning: Instruktøren kan påpege, at disse er fire supplerende elementer.

Aktivitet 5: Får vi nogensinde brug for en peer-undervisers støtte?

Gruppen inddeles i undergrupper med hver fire medlemmer. Hver gruppe får en plakat og nogle kuglepenne.

Når du tænker tilbage på din erfaring fra dine første år, i hvilke situationer havde du så brug for støtte fra én eller flere 'peers'/tutorer? Skriv fem episoder op.

Hver gruppe har 30-40 minutter til at snakke om disse episoder og skrive dem på plakaten. Senere samles undergrupperne, og hver vælger én til at fremlægge deres resultater.

Med denne aktivitet får eleverne mulighed for at identificere de elementer fra deres skolegang og personlige erfaringer, som vil betegne deres arbejde som peer-undervisere.

Ved slutningen på første dag er det nødvendigt meget kort at fortælle, hvorfor man skal bruge peer-undervisning til at øve færdigheden at lære at lære. Det specifikke arbejde med at lære at lære laves først senere, men der skal hele tiden være en reference til kompetencen at lære at lære (jf. *Guiden at lære at lære*). Først og fremmest er det vigtigt at skabe et grundlag for peer-undervisning, hvorefter det vil være lettere at undervise elever i at lære at lære, men de to emner må ikke holdes adskilt, derfor skal instruktørerne integrere dem i løbet af deres timer.

Instruktørerne må gerne lave et resume og reflektere over alle emner, der blev diskuteret den første dag, og samle feedback fra deltagerne vedrørende deres opfattelse af undervisning og øvelser. Eksempelvis kan instruktørerne bede eleverne om at medbringe deres indtryk til næste gang. Det anbefales at bruge denne fremgangsmåde i alle timer.

Undervisningsemner: Gruppedynamik, holde tale og rollespil

Feedback fra første dag indsamles af instruktørerne. Det er en god metode at opsummere emnet fra det foregående modul og komme i gang med den nye undervisningsdag. Det kan være brugbart at tage afsæt i selve peer-undervisningen og dens fundament.

Facilitering og fremme af gruppens viden:

- Er det muligt at opbygge en arbejdsgruppe, skabe dens egen identitet og tydeliggøre dens mission
- Lær at arbejde i en gruppe: Lad gruppen finde sine egne måder at samarbejde på og finde løsninger på problemer sammen
- Bed eleverne om at identificere de elementer fra deres skolegang og personlige erfaringer, som vil karakterisere deres arbejde som peer-undervisere
- Gør det muligt for elever at gøre en positiv forskel på deres skole

Aktivitet 1: Tutorens kuffert

Hvert medlem skriver 7 ord, der repræsenterer de egenskaber, en peer-underviser skal have i sin kuffert. Herefter går eleverne sammen i par: de 14 ord, som hvert par har, skal igen blive til 7, hvormed hvert medlem skal begrunde, hvorfor hans/hendes 7 ord skal være på den nye liste. Nu danner instruktøren grupper af fire elever: den samme aktivitet for at lande på 7 ord. Du har nu to grupper af otte unge, som har opsummeret deres tanker i 7 ord.

Til sidst har man en gruppe på 16 elever, der ved fælles beslutning er nået frem til de endelige 7 ord.

Refleksion over gruppens præstation og resultaterne fra arbejdet: de egenskaber, en tutor skal have, hvor vigtigt det er at ”være” og ”vide”.

Gruppedynamik og teambuilding

Efter første modul er det godt at give nogle teoretiske informationer om gruppedynamik. Emnet er komplekst, og man risikerer at fremstille det formelt og konfronterende. For at undgå dette foreslås det, at man relaterer information og teori til elevernes virkelige liv.

Gruppedynamikkens emner kan inddeles i tre overordnede områder: ledelse, kommunikation og gruppeudvikling.

Nogle diskussionsemner:

- Ledelse og en leders funktioner
- Anvende forskellige ledelsesstile
- Strategisk ledelse
- Kommunikation
- Meddele sig på en effektiv måde
- Modtage meddelelser på en effektiv måde
- Leders *radar*
- Symmetrisk vs. asymmetrisk kommunikation
- Strategiske kommunikationsmåder
- Rummelighed
- Give feedback og at fremlægge selv
- Råd til at give feedback
- Gruppeudvikling
- En effektiv gruppe
- Opnå en samarbejdende gruppestruktur
- Grundlæggende trin i gruppeudvikling
- Normer der skal være til stede før tur
- Normer der skal være til stede på tur
- Gruppens beslutningsdygtighed
- Konflikter & problemer (at håndtere konflikter og problemer)

For at komme i gang med emnerne og forstå gruppens udvikling konkret kan man bruge nogle aktiviteter, der giver eleverne mulighed for at nyde undervisningen, men også forstå vigtigheden af teambuilding og gruppedynamik i undervisningen.

Når hver enkelt aktivitet er slut, er det instruktørens opgave at analysere, hvad der er sket med gruppen, ved at spørge gruppemedlemmerne hvordan de havde det, og fremhæve nogle øjeblikke og særlige gruppedynamikker som omtalt i teorien ovenfor.

Aktivitet 2: Strandet på en ø

Resume: En teambuilding-aktivitet, hvor folk skal sige hvilken ting, de ville medbringe, hvis de skulle strande på en øde ø. Hver person skal argumentere for, hvorfor de medbragte den ting. I grupperne skal man beslutte, hvordan man kan forbedre sine overlevelseschancer ved at sammensætte forskellige ting.

Alder: 12 og derover.

Sværhedsgrad: meget let.

Nødvendige materialer: papir og skriveredskaber.

Anbefalede rammer: indendørs.

Hvordan:

Dan grupper på mellem 5 og 10 mennesker, og giv følgende instruktion: “Desværre strander du på en øde ø på ubestemt tid. Du må kun medbringe én ting til øen, og du får kun 5 minutter til at bestemme dig. Hvad vil du tage med? Fortæl din gruppe, hvad du vil tage med, hvorfor du valgte den ting, og hvad du vil bruge den til.” Få hver person til kort at fortælle om deres ting, hvorfor den er vigtig for dem, og hvad de vil gøre med den. Når alle har fortalt om deres ting, skal grupperne have besked på at regne ud, hvordan de kan forbedre deres overlevelseschancer ved at sammensætte tingene på en kreativ måde. Giv 10 til 15 minutter til at brainstorme, og få derefter hver gruppe til at fremlægge deres ideer og lad dem drøfte de forskellige idéers fordele og ulemper.

Holde et oplæg

En peer-underviser vil blive stillet over for mange vanskelige situationer, hvoraf den første sikkert er at tale offentligt foran et større publikum. Dette er ofte også en svær opgave for voksne, men for unge kan det være en grænseoverskridende oplevelse. Så instruktørerne skal lære eleverne nogle teknikker og især lade dem øve sig i at snakke foran gruppen. Nedenfor foreslås en aktivitet, men instruktørerne bør skabe andre anledninger til, at eleverne kan holde et oplæg. Det er vigtigt at huske på, at peer-undervisere kan være nervøse ved denne opgave, og instruktørerne skal derfor være opmærksomme på at sikre, at opgaven kan blive en succes for alle.

Aktivitet 3: Færdigheder i at holde et oplæg

Formål: Deltagerne identificerer og øver deres færdigheder i at formidle eller holde et oplæg.

Materialer: Ingen, med mindre en deltager vælger at bruge relevante materialer som f.eks. en flipper.

Hvordan:

Fortæl gruppen, at de skal fokusere på teknikker til at holde et oplæg. Vis deltagerne de store træk i at holde en god tale, og bed dem om at holde nøje øje med og beskrive, hvad du gør. Dette giver ikke blot gruppen mulighed for at se nogle gode metoder til at holde en god tale, men også for at reflektere over metoderne.

Bed derefter om feedback: *“Hvordan vil du beskrive, hvad jeg gjorde lige nu?”* Gå rundt blandt grupperne for at hjælpe deltagerne med at identificere gode færdigheder i at holde et oplæg, alt imens du bruger mange af de vigtige elementer ved at holde en god tale, herunder:

- At bruge involverende/interaktive teknikker
- At bevæge sig ind og ud mellem publikum
- At bruge fagter
- At have øjenkontakt (af passende varighed)
- At ændre intonation
- At bruge humor i et passende omfang

Indled en diskussion af, hvad der gør et oplæg godt ved at følge ovenstående. Sørg for at inddrage følgende områder:

- Brug storytelling som en teknik til at holde opmærksomheden
- Vær forsigtig med upassende brug af slang og andet uacceptabelt sprog
- Hvordan kan man sikre, at der bliver skabt og opretholdt et trygt undervisningsmiljø for publikum
- Hvordan svarer man på forkerte svar fra publikum

Afslutning: Fortæl deltagerne, at de vil få feedback på, hvordan de bruger deres færdigheder i at holde oplæg/offentlige taler igennem hele øvelsen.

Rollespil:

Øvelser med rollespil er en særlig slags gruppearbejde. Her skal eleverne i stedet for at løse et problem påtage sig tildelte roller og opføre et skuespil. Fordelen ved øvelser med rollespil er, at de giver elever mulighed for at engagere sig i nogle problemstillinger på et mere umiddelbart og følelsesladet niveau. Rollespil hjælper også eleverne til at overvinde generthed, da det nogle gange er lettere for dem at spille en tildelt rolle frem for at forsvare deres egne individuelle ideer. Øvelser med rollespil appellerer også til jævnaldrende elever, som gerne vil ”lære ved at gøre”. Så det vil altid være muligt at skabe nemme rollespil for at lære noget, og det foreslås som en undervisningsmetode i denne guide.

Principper for øvelser med rollespil:

- Definer tydeligt de roller, eleverne skal spille, og hvilke forskellige mål deltagerne skal have
- Dan grupper af passende størrelse
- Afsæt tid til spørgsmål og drøftelse af scenarier
- Afslut rollespillet, så snart problemet er løst (det skal ikke trækkes ud)
- Afsæt tid til diskussion bagefter

Aktivitet 4: Rollespil

Formål: Denne øvelse kan tjene mange formål. Den kan bruges til at introducere forskellige problemer ved et bestemt emne. Den kan bruges som hjælp til at skaffe information, motivere mennesker til at ændre adfærd, demonstrere forskellige færdigheder i at forhandle og tage beslutninger, illustrere passende adfærd og skaffe information til bedømmelse af ressourcer.

Hvordan:

Få otte til ti frivillige til at stå i en halvcirkel bag ved to stole. Bed to frivillige om at sætte sig på stolene, forklar, at de skal lave et lille skuespil. Bed den ene af de to skuespillere på stolene om at begynde på en improviseret ”scene” ved at sige noget, som den anden skuespiller svarer på. Forklar, at på et hvilket som helst tidspunkt kan en af de deltagere, der står bag ved stolene ”banke ind” og overtage ved simpelthen at banke let på den ene skuespillers skulder (forudsat at den slags berøring kulturelt set er acceptabel). Skuespilleren, som kommer ind, kan enten fortsætte historien, der udspillede sig, eller påbegynde en helt ny scene.

Afslutning: Efter at de fleste eller alle deltagerne har haft mulighed for at optræde, afsluttes skuespillet, og en diskussion indledes om, hvordan deltagerne oplevede at spille deres rolle. Alle ufuldstændige eller ukorrekte informationer, som kom frem i historien, kan diskuteres. Det er meget vigtigt at bemærke, at skuespillerne havde en rolle og ikke nødvendigvis spillede sig selv.

Bemærk: Denne øvelse er et værdifuldt eksempel på, hvordan peer-undervisere kan øve sig i at støtte hinanden som et team. Eksempelvis skal det gøres tydeligt for dem, at når de står i baggrunden bag ved stolene, skal de være stille. De kan instrueres i at opføre sig, som om rollespillet er ”*det mest fascinerende, der sker lige nu på hele jorden!*”

Efter aktiviteten kan man afslutte timen og introducere emnerne for de næste timer. Feedback er nyttig i forhold til at justere undervisningsprogrammet.

Undervisningsemner: at lære at lære, motivationsredskaber og -teknikker

Bed alle deltagere om kort at fortælle om deres indtryk og forsøge at bruge nogle teknikker, de lærte den foregående undervisningsdag.

Opvarmning

Formål: Velkomst, introduktioner, gennemgang af foregående undervisningsdag, opmærksomhed om gruppen, og et generelt overblik over de emner, der skal tages fat på i denne time.

Mål: At svare på spørgsmål eller forholde sig til overvejelser vedrørende den foregående workshop og sørge for sammenhæng mellem modulerne.

Input: Eftersom dette er den tredje undervisningsdag, kan det være nødvendigt at gennemgå deltagernes navne. Start derefter med at gennemgå hovedemnerne fra det foregående modul og efterlys spørgsmål. Hvordan har materialet ”bundfældet” sig hos eleverne? Deltagerne skal mindes om gruppedynamik, offentligt oplæg, og træk ved peer-undervisning. Introducer derefter de emner, der skal dækkes den pågældende dag, og understreg, hvorledes den nye læring bygger ovenpå de emner, der allerede er blevet behandlet.

Endelig er det blevet tid til at integrere at lære at lære i peer-undervisningen. Motivations-, lærings- og metakognitive strategier finder deres fælles placering i peer-undervisningsdelen.

Dette emne er allerede blevet introduceret i den foregående time og under *opvarmning*, og nu skal instruktørerne formidle grundlæggende teori (’teoretiske ankre’) til eleverne og derefter øve adskillige aktiviteter foreslået i *Guiden at lære at lære*.

Som en god start til at forstå at lære at lære foreslår *Guiden at lære at lære*:

Aktivitet 1:

- ▲ Hvorfor lære? Hvorfor lære at lære?

Instruktørerne bør tilpasse de nye emner i forløbet til tidligere undervisning og den grundlæggende peer-undervisning. Det letter opgaven med at integrere disse to dele af undervisningen, at der bruges nogle teknikker, og at uhensigtsmæssig gruppedynamik korrigeres.

Hvad motivation er, og hvad motivation for at lære er, udgør de væsentlige dele af at lære at lære. Det anbefales, at man på denne undervisningsdag bruger **Aktiviteter 2 - 3 og 4 fra Guiden**

At lære at lære:

- Positiv selvsnak
- 10 år frem i tiden
- At vinde og at tabe – hvem får skylden og hvem får æren?

Afslutning: Disse aktiviteter er meget nyttige for eleverne, de kan opnå nye kompetencer og færdigheder, som de kan bruge til at blive egnede peer-undervisere i strategier til at lære at lære.

Understreg de emner, der er blevet diskuteret denne undervisningsdag, og giv nogle informationer om næste time.

Undervisningsemner: Fortolkningsmåder og personlige teorier om intelligens

Det foreslås, at man bruger aktiviteter til at bryde isen med for at skabe en uformel atmosfære og for at få deltagerne til at slappe af, så aktiviteterne kan bruges ved påbegyndelse af hver time. Menneskeskulpturøvelsen kan fint bruges lige før undervisningen.

Øvelse 1: Menneskeskulpturer

Resume: Menneskeskulpturer (også kaldet Menneske-ler) er en aktivitet til at bryde isen med, hvor man skal opstille mennesker i store menneskeskulpturer på baggrund af emner givet på forhånd. Der er to versioner: en konkurrencepræget version baseret på en gætteleg, og en version der mere handler om at komme med en kreativ fortolkning.

Sværhedsgrad: minimal – man skal holde en stilling i et par minutter.

Nødvendige materialer: papirark og kuglepenne.

Anbefalede rammer: indendørs og udendørs.

Hvordan: Menneskeskulpturer i en gættelegsversion

Instruktøren angiver en kategori (f.eks. kendte film eller kendte sange – jo mere specifikt, des bedre). Alle spillere inddeles derefter i mindre grupper, og en leder af hvert team får en kuglepen og et stykke papir. Hver gruppe laver en brainstorm for at få en idé indenfor emnet, og hver teamleder skal skrive ideen ned på papiret og give det til instruktøren, som tjekker, at ideen kan bruges til formålet. Derefter skaber hver gruppe en skulptur ved at bruge deres kroppe. Alle gruppemedlemmer skal udgøre en del af skulpturen. Efter en på forhånd givet frist (eksempelvis 5 minutter) kigger hvert team på hinandens skulpturer. Hvert team får to gæt på, hvad de andre grupper forestiller. Den gruppe, der kommer tættest på at gætte de andres skulpturer, vinder.

Hvordan: Menneskeskulpturer i en ikke-konkurrencepræget version

Instruktøren meddeler, at nu skal gruppen deltage i en øvelse med ”menneske-ler”. Spillerne bliver bedt om at give deres egen fortolkning eller illustration af en kategori af begivenheder eller andre emner (forberedt af instruktøren på forhånd). Nogle eksempler på kategorier, som kan bruges:

- Et emne relateret til noget bestemt stof, der er lært i klasseværelset
- En vigtig begivenhed eller oplevelse
- En vigtig historisk begivenhed
- En berømt scene fra en film
- En linje fra en kendt sang

Instruktøren begynder med at demonstrere (for at gøre det bekvemt for deltagerne, især dem der er tilbageholdende). Denne ikke-konkurrenceprægede version kan være en god måde at se, hvordan elever illustrerer det, de har lært i klassen, eller noget, der betyder meget for dem personligt.

Fortolkningsmåder er et vigtigt begreb, som elever og peer-undervisere kan bruge til at forstå og lære meget om sig selv.

Desuden kan dét at vide, hvordan man skal håndtere succes og fiasko, være en metode i forhold til faldende eller manglende motivation for at lære.

Personlige teorier om intelligens hænger sammen med disse ideer, som det beskrives grundigt i *Guiden at lære at lære*, som foreslår **Aktiviteter 5 - 6** og **7**.

- Fokuser på din succes
- Mine stærke sider
- Davie skal tage en eksamen

Undervisningsemner: Planlægning, at håndtere tid og stress

Den intense undervisning af unge elever kan være meget stressende, og instruktørerne skal få dem til at have fornøjelse af øvelserne og altid sørge for at få feedback fra foregående timer og efter hver øvelse.

Øvelse 1: Giv masken videre

Formål: Deltagerne bryder isen, gruppens energi stiger, og man bevæger sig imod teambuilding. Deltagerne slapper af sammen med hinanden ved at være i stand til at opføre sig fjollet sammen med hinanden.

Materialer: ingen

Hvordan:

Bed deltagerne om at stå i en cirkel og se ind i cirklen. Forklar, at hver person vil ”modtage” en ”ansigtsmaske”, som han eller hun skal give videre til den næste person i gruppen, som vil lave en ny at sende videre, osv. Fortæl følgende: *“Jeg laver nu et ansigt eller en ‘maske’ og skaber øjenkontakt med personen på min venstre side. Hun eller han skal forsøge at efterligne eller lave nøjagtig samme maske med sit eget ansigt, ligesom hvis de stod og kiggede i et spejl. [Demonstrér] Så drejer hun/han sig til sin venstre side og ændrer masken til en ny, som skal gives videre til den næste person. Vi ‘giver masken videre’ rundt i hele cirklen. Lad os prøve det nu, og husk at skabe øjenkontakt og giv personen tid nok til at lave en rigtig god efterligning af din maske med sit eget ansigt. Hav ikke for travlt, giv alle tid nok til at efterligne din maske nøjagtigt.”*

Afslutning: Gruppen kan diskutere, hvordan de oplevede at lave øvelsen.

Den femte dag er afsat til planlægning, håndtering af tid, miljø og stress, og hvordan alle disse faktorer kan påvirke læring og motivation.

I *Guiden at lære at lære* kan man finde passende øvelser og teorier til at øve håndtering af tid og miljø, **Aktiviteter 8 - 9 - 10 og 11:**

- Tidstyring
- Kontroller dine omgivelser
- Stressfri
- Nyhedsanalytikerens

Dag VI Undervis- ning

Undervisningsemner: Studieteknik og mind-mapping

Kompleksiteten er øget med hensyn til emner, begreber og metoder, og tiden er inde for instruktøren til at afslutte undervisningen med de sidste øvelser om studieteknik, om hvordan læreprocesser fortsætter, og om mind-mapping i relation til det metakognitive begreb.

I *Guiden at lære at lære* er der lavet **Aktiviteter 12** og **13**:

- Studieteknik - analogi
- Mind-mapping

Afslutning: Ved at bruge de teknikker, man har lært i undervisningen, skabes dynamiske øvelser som rollespil for at lette forståelsen.

Det er meget vigtigt at indsamle alle emner, der blev diskuteret på modulerne, og understrege deres betydning hver især. Peer-underviserne skal opfordres til at gøre opmærksom på ideer, der ikke fungerer, og begreber der er utydelige.

Undervisningsemner: Iagttagelse og evaluering

Instruktørerne skal alle undervisningsdage have haft fokus på peer-undervisning: det er helhed, hvor alle elementer skal finde deres egen plads. Peer-undervisning indeholder mange informationer og en ny måde at lære på.

Instruktøren skal efterhånden i forløbet give mere frihed til eleverne til at udtrykke sig selv og påbegynde peer-undervisningsprocessen.

Peer-undervisning skal ikke blot have en skriftlig guide og gode instruktører, der skal også være en atmosfære, der giver muligheder for metoden. Som ved enhver anden udviklingsproces er det også nyttigt, at der er mange parter med forskellige roller.

- Opsummering af emner
- Øvelser (rollespil)
- Eleverne begynder at skabe deres program og deres handlinger
- At være tutor

Feedback og resultater:

Instruktørerne skal indsamle al feedback fra deltagerne, og deltagerne skal i små grupper fremlægge nogle af de emner, de bedst kan lide, og forsøge at forklare dem til gruppen ved at bruge øvelser og aktiviteter.

Fokus på at skabe et peer-undervisningsprogram:

Hvis eleverne føler, at de under forløbet fik overdraget og blev ejere af en vigtig del af programmet, og de har forstået alle processer, vil det blive lettere for dem at køre deres eget peer-undervisningsprogram.

Fokus for analysen:

- Hvordan påbegynder man et peer-undervisningsprogram på sin egen skole
- Første trin i at skabe et peer-undervisningsprogram
- Teammøder for og synlighed af peer-undervisere

Øvelse 1: Reklamekampagnen

Elevgruppen inddeles i flere undergrupper.

Hver gruppe får 30 til 40 minutter til at forberede et reklameslogan for peer-undervisningsaktiviteter.

Grupperne blive også bedt om at finde tre gode grunde til, hvorfor deres slogan skal vinde. Når man er færdig, samles den store gruppe, og medlemmer fra hver gruppe fremlægger deres slogan og grunde til at vælge det.

Hele gruppen stemmer om det slogan, der skal beskrive peer-undervisningsaktiviteter på skolen.

Øvelse 2: Simulering af peer-undervisning og drøftelse af følelser

- a) Spil nogle sketches i små grupper for at vise de vanskeligheder, eleverne møder, når de påbegynder skolen/uddannelsen.
- b) Foregiv så peer-underviserens intervention med at hjælpe eleverne med deres problemer.
- c) Uddyb:
 - Hvilke følelser udsprang af sketchene?
 - Hvordan reagerede peer-underviserne? Fejl man kan undgå, korrekt adfærd og holdning

Denne øvelse skal fremme feedback på en indsats, og den kan bruges som afslutning på alle timer og moduler.

Øvelse 3: Symbolsk velkomstleg – Der var engang...

Formål: at fremme udvekslingen af feedback på en indsats.

Nødvendige materialer: et ark indpakningspapir til hver deltager. En plakat og skriveredskaber.

Tid: 30-40 minutter.

Gruppefase: ved afslutning af et modul med gruppearbejde.

Instruktioner: Eleverne skal danne en cirkel. I centrum stiller instruktøren en plakat med en sætning, som skal fremme gruppens kreative skrivi. Det kan dreje sig om forskellige genrer, det, der er vigtigt, er, at det skal sætte gang i en historie (f.eks. Inde i junglen sov alle dyrene..., Om aftenen..)

Eleverne skal skrive en historie med tanke på deres undervisningserfaring som peer-undervisere. Hver person skal skrive en sætning på plakaten og folde papiret, så det kun er hans/hendes sætning, der er synlig for den næste elev. Til slut foldes plakaten ud af instruktøren, som læser hele historien. Så skal eleverne fortælle, hvad de følte, da de hørte hele historien, samt deres overordnede tanker.

Uddybning: Uddybning af denne øvelse bliver som regel meget intens på grund af historienes stærke symbolik. Som følge af hver histories træk og gruppens oplevelser kan man skabe eftertanke på forskellige niveauer:

- Hvad følte jeg under oplæsningen?
- Synes jeg, at min personlige erfaring ligger tæt op af den, der er i historien?
- Hvad gjorde især indtryk på mig?
- Hvilke aspekter kommer frem i forhold til opgaven, arbejdsprocessen og forholdet mellem gruppemedlemmerne?
- Hvad vil jeg gerne tilføje eller slette?
- Hvilken titel ville jeg give historien?

Noter: Denne øvelse involverer ofte eleverne meget, også selvom den kræver tålmodighed fra de elever, der skal vente på, at det bliver deres tur til at skrive. Derfor kan det være en god ide at undgå meget store grupper. Med små eller hurtige grupper kan instruktøren foreslå en omgang mere.

Rækkefølgen i skrivningen kan være lavet, men det er at foretrække, at alle spontant vælger, hvornår de vil skrive. Instruktøren skal sikre, at øvelsens regler overholdes.

Supervision:

Instruktørerne skal følge hver peer-underviser og -gruppes arbejde og opgaver. Supervision vil ikke sige kontrol af andre, men vejledning i arbejdet. Instruktørerne skal have forberedt et sådan støttesystem før den sidste undervisningsdag.

Rammer for peer-undervisere

Det er vigtigt at understrege, at en ligestillet har nogle kompetencer, som en voksen eller instruktør ikke har, i og med at han/hun er ligestillet. Peer-undervisere er de eneste, der har mulighed for at kommunikere med elever på deres eget niveau og sprog.

Ingen voksne kan fortælle dem, hvordan de skal gå frem, og hvordan de skal påvirke deres ligestillede. Det er afgørende for peer-undervisere at huske dette, fordi det vil være en fejl fra både instruktørens og peer-underviserens side, hvis peer-undervisere bliver magen til de voksne lærere på skolen. Peer-undervisere skal stadig være ligestillede med deres kammerater.

Med erfaringen fra instruktørernes undervisning skulle der gerne være skabt et funktionelt team af peer-undervisere. De har opnået forskellige færdigheder og evner, som vil være nyttige, når de mødes med klasserne.

Forbered indsatsen:

- Peer-undervisere bør have et lokale på skolen, hvor de kan mødes. Her kan de invitere andre elever til at deltage i og dele informationer om peer-undervisning
- Det kan være nyttigt at lave en kampagne for at oplyse om peer-undervisning som angivet i øvelsen i foregående time
- Planlæg tutorstøtte til eleverne (introduktion til skolen for nye elever, støtte efter intervention om at lære at lære i klassen)
- Organiser en velkomstfest for at gøre det lettere for nye elever at falde til
- Projektdokumentation:

For at få større udbytte af peer-undervisningen kan alle øvelser beskrives i korte rapporter, der kan bruges til at udbrede resultaterne og til at opbygge viden om temaet peer-undervisning.

Første indsats i testklasse

Det er vigtigt at have tydelige regler, når man begynder, så alle, der deltager i undervisningsmodulet, føler sig trygge. Gruppen af supervisorere og peer-undervisere beslutter ved at brainstorme, hvilke regler der er vigtige for dem, herunder:

- Respekt. Du skal udvise respekt for alle i gruppen. Dette vil sige, at der må vises anerkendende adfærd, og alle skal give plads til hinandens meninger
- Opmærksomhed. Lyt til, hvad andre siger. Du vil ikke bare lære noget, men dem, der taler, vil føle sig mere trygge
- Åbenhed. For at få det største udbytte af forløbet, skal deltagerne opfordres til at tale om deres egne erfaringer og ikke tale for andre

Det er nødvendigt at planlægge timerne under hensyn til peer-teamets forskellige behov, men også i forhold til skoleplanen.

Men hvis der ikke er tid nok i selve undervisningstimerne, kan man oprette en tutorstøtte med peer-undervisere, så alle elever får mulighed for at sætte sig ind i strategierne i at lære at lære.

Peer-undervisere kan iværksætte yderligere øvelser og initiativer, koordineret af deres instruktører, som foreslået herover (Program for peer-underviseres intervention i klassens retningslinjer).

Ramme og deltagere:

Den optimale gruppe er en mindre klasse med cirka 20 elever, men højst sandsynligt vil grupperne være større, eller der vil være for mange klasser, og at undervise dem alle vil tage for lang tid. Så peer-undervisere skal være fleksible overfor deres ønsker, tid og kompetencer, og det er nødvendigt at anvende forskellige strategier i forskellige skolekontekster.

Rammerne kan være de samme som hos instruktør-teamet. Rammerne bør ikke være de samme som i den daglige undervisning, en rund cirkel er bedst, det får alle deltagere til at føle sig tilpas, inklusive peer-undervisere/-støtter.

Spørgeskema:

Peer-undervisere kan forberede et kort spørgeskema med få punkter og uddele det til deres medelever/-studerende. Det kan være nyttigt hurtigt at danne sig et billede af:

- Hvilke forventninger har deltagerne?
- Hvad kender de til dette projekt?
- Hvad kender de til peer-undervisning og til at lære at lære?
- Hvad synes de om det?

Spørgeskemaet kan udleveres til deltagerne ved påbegyndelse af forløbet.

Peer-underviserne kan bede deltagerne om at udfylde det uden hjælp fra deres venner. De får omkring 10 minutter til at udfylde skemaet, hvorefter peer-underviserne indsamler det. Et andet spørgeskema kan bruges ved afslutning på forløbet for at se, om det var vellykket, eller hvad der kan gøres bedre.

Introduktion:

Det er vigtigt at begynde med en introduktion til peer-undervisning, herunder at introducere formålet med forløbet og introducere deltagerne.

Nogle grundlæggende regler for at få en god stemning:

- Brug af korte sætninger
- Få hurtigt alle i gang med at tale
- Der er ikke noget, der er forkert eller rigtigt
- Fri sprogbrug
- Spontanitet og umiddelbarhed
- Brug billeder, paralleller og metaforer

En tydelig introduktion er grundlæggende for enhver start, herunder:

- Introducere sig selv og det nye projekt
- Beskrive kort hvad peer-undervisning er
- Beskrive begrebet at lære at lære
- Opridse tidsforløbet

Opvarmning eller Isbryder:

Man kan varme op eller bryde isen på mange måder, herunder aktiviteter og øvelser som *Boldøvelsen* eller *Menneskeskulpturer*, beskrevet i denne guide, men man kan også finde flere måder, se i bilag og under referencer.

Begreber og øvelser om at lære at lære:

Forløbets fokus vil ligge på idéen om at lære at lære, og det meste af tiden bruges på at forklare deltagerens roller og udføre øvelser. Peer-underviserne kender *Guiden at lære at lære*, og den skal anvendes som grundlag for tilrettelæggelse af timerne.

Sidste spørgsmål:

Ved afslutning af hver time bliver eleverne bedt om at dele deres reaktioner på det, de har oplevet i forløbet, og de skal opfordres til at stille spørgsmål og give kommentarer undervejs. Peer-undervisere kan også vælge at gennemgå emner, som kan være opstået under præsentation og øvelser. Alle skal helst føle sig trygge ved gruppen til at kunne tale frit om alting.

Her kan man også vælge at give et nyt spørgeskema om den foregående time, f.eks. med en evaluering af peer-underviserne, men det kan også være en måde at få forslag til, hvordan man kan forbedre forløbet.

Tutorprojekt

Som allerede nævnt kan det være en idé at oprette en tutorordning bestående af peer-undervisere for nogle eller alle elever. Hermed kan man hjælpe peer-underviserne til at påbegynde deres aktiviteter, og elever kan bruge ordningen til at få hjælp og være aktive i forhold til deres skoleliv – og dermed undgå frafald.

Derfor foreslås denne aktivitet:

Peer-undervisere udarbejder et forslag til tutorprojekt på deres skole

1. Identificer behovssituationer, hvor en elev kunne få hjælp fra en tutor

-
-
-
-

2. Et specifikt klassetrins behov

.....
.....
.....

3. Mål for vores projekt. Hvilke mål og målsætninger skal indfries.

.....
.....
.....

4. Hvordan vil vi indfri de mål? (Aktiviteter, initiativer)

Forslag 1.....

Forslag 2.....

Forslag 3.....

5. Hvad skal der gøres:

Hvornår (tidsrum, dato).....

.....
.....

Hvor længe.....

.....
.....

Hvem gør det.....

.....
.....
.....

6. Tutorgruppens funktion?

- Hvilke opgaver
- Fordeling af opgaverne
- Behov
- De ressourcer vi har (personer, materialer osv.)

Alle klasser

Løbende evaluering i alle processens faser er vigtig for at tilpasse og justere forløbene/kurserne. Når man har udviklet processen og alle elementer (peer-undervisere, tutorer, lærere og skoler), kan man påbegynde indsatsen i alle klasser.

Det er vigtigt, at peer-undervisere opbygger et struktureret system for tutorhjælp til nuværende og kommende elever. Det er en god strategi for at forebygge frafald og fremme og fortsætte peer-undervisning.

Videreførelse af målsætninger

I en senere fase kan udviklingen af en ny generation af peer-undervisere planlægges og igangsættes. Hvis der gennem forløbet og i gennemførelse af aktiviteterne er udarbejdet rapporter og evalueringer, vil det lette videregivelsen af informationer og fortsættelsen af peer-undervisningsprojektet.

Evaluering

Teamet af instruktører bør følge og drøfte, hvilke fremgangsmåder peer-underviserne vælger, og vejlede dem i alle faserne i forløbet. Efter pilotfasen er det vigtigt, at instruktører og peer-undervisere analyserer de resultater, man har opnået, og de udfordringer man er stødt på. Vanskeligheder og mangler ved forløbet skal evalueres på to niveauer: individuelt niveau og gruppeniveau.

Peer-undervisere involverer sig selv og egen person, så de kan have brug for løbende støtte enten til gennemførelse eller i forhold til egne reaktioner. Instruktører og lærere har til opgave at gøre peer-underviserens arbejde lettere.

I relation til at følge og evaluere forløbet kan følgende aktiviteter anvendes:

- Løbende fokusgrupper med alle involverede elever (herunder peer-undervisere)

- Løbende fokusgrupper med alle involverede instruktører
- Afsluttende fokusgruppe med alle involverede elever (herunder peer-undervisere)
- Afsluttende fokusgruppe med alle involverede instruktører
- Afsluttende fokusgruppe med deltagelse af både elever, peer-undervisere og instruktører
- Individuelle interviews med et udvalg af instruktører, peer-undervisere og elever, samt skoleleder og forældre

Dette skema kan anvendes til evaluering af forløbet:

(Peer-underviserne = de elever, der er blevet trænet til at være støtteelever/peer-undervisere)

Handling	Svagheder (vanskeligheder og problemer, man er stødt på i forløbet/projektet)	Styrker (muligheder og ressourcer, der har fremmet forløbet/projektet)	Forslag til forbedring af forløbet og til fremme heraf på andre skoler
Indledende øvelser i klassen			
Udvælgelse af peer-underviserne			
Træning af peer-underviserne			
Netværksskabelse mellem peers			
Fremme af peer-undervisernes lederevner			
Instruktørernes træningsprogram for peer-underviserne			
Oplysnings’kampagnen’ om forløbet/projektet			
Projektets forløb			
Projektdokumentation			
Projektevaluering			
Forslag			

- Projektresultatet analyseres på et møde for alle involverede parter
- Forslag til et spørgeskema for at evaluere hvor tilfredse de elever, der har deltaget i aktiviteter, er:

Kort eksempel på et spørgeskema for at evaluere tilfredshedsgraden blandt peer-undervisere:

1. Hvad var sværest i forløbet?
2. Hvilke vanskeligheder opstod under forløbet?
Ledelse eller relationer
3. Hvor effektivt synes du, forløbet har været?
På en skala fra 1 til 5
4. Synes du, det har været en god oplevelse?
På en skala fra 1 til 5
5. Hvilke kompetencer har du udviklet?
6. Hvor mange lektioner foreslår du til forløbet?

Eksempel på et spørgeskema for at evaluere tilfredshedsgraden blandt elever:

1. Hvor nyttig var undervisningen?
På en skala fra 1 til 5
2. Hvilke diskussioner kunne du bedst lide?
3. Hvor mange timer vil du gerne have til forløbet?
4. Kan du lide tutor-/peer-støtte fra andre elever?
5. Vil du gerne selv være peer-underviser?

Alle undersøgelses- og evalueringsaktiviteter skal dokumenteres på skrift. Der kan anvendes båndoptagelse og udskrifter heraf fra fokusgruppesamtaler og interviews.

Alt produceret materiale skal anvendes til projektevaluering på hver skole. Det danner grundlag for slutevalueringsrapporten, som skal drøftes på det sidste EU-projektpartnermøde.

Bilag

Et par aktiviteter til brug i undervisning:

Aktiviteter til at bryde isen med

Aktivitet 1: Gruppeøvelse

Deltagerne går frit rundt i lokalet. Når instruktøren siger et tal, skal de hurtigt danne grupper bestående af det antal, som instruktøren sagde. Aktiviteten gentages med forskellige numre, det sidste, man siger, er 2, hvormed der dannes tilfældige par. Disse par arbejder sammen i følgende aktivitet.

Aktivitet 2: Koncentriske cirkler

Nødvendige materialer: ingen

Tid: for en gruppe på 20 personer tager det cirka 60 minutter

Formål: at deltagerne præsenterer sig

Instruktioner: Del gruppen i to lige store dele. Disse undergrupper skal danne to koncentriske cirkler, én inden i den anden. Den indre cirkel kigger udad, mens den eksterne cirkel kigger indad, hvormed man danner par. Alle sætter sig ned på gulvet.

Hvert par stiller på skift hinanden spørgsmål for at lære hinanden bedre at kende. Efter nogle minutter giver instruktøren signal til, at den indre cirkel skal bevæge sig en position videre, indtil alle har mødt hinanden.

Uddybning: Bed alle fortælle om deres indtryk og vanskeligheder ved aktiviteten.

Noter: Det er godt, hvis én af de to instruktører deltager i aktiviteten for at sikre en rytme. Derudover er det godt, at instruktøren selv gør det, han beder gruppen om.

Denne aktivitet giver anledning til introduktion parvis, hvilket som udgangspunkt er mindre udfordrende end at stå foran en hel gruppe.

Aktivitet 3: De fire hjørner

Nødvendige materialer: fire A3 ark til hver valgt kategori (se eksempler nedenfor) (min. 4 – max. 6), tape, kuglepen

Tid: for en gruppe på 20 personer vil det tage cirka 60 minutter

Tid på skoleåret: den kan bruges med grupper, der lige er begyndt at arbejde sammen

Formål: at deltagerne præsenterer sig

Instruktioner: Plakater indenfor fire kategorier ophænges på de fire vægge i et lokale. Instruktøren viser de fire emner indenfor samme kategori, og eleverne skal gå hen til den væg, som de synes er tættest på deres personlighed. Gruppemedlemmerne har mulighed for at begrunde deres valg (10 min.). Til slut går eleverne tilbage til centrum og deler sig igen i relation til en ny kategori.

Eksempler på kategorier:

Madonna – Sting – U2 – Beatles

Hoved – Mave – Hjerte – Andet

Jeg kan ikke – Jeg vil ikke – Jeg vil gerne – Jeg skal

Til slut uddyber eleverne deres aktivitet.

Uddybning: Bed alle fortælle om deres indtryk og vanskeligheder ved aktiviteten.

Aktivitet 4: Opvarmningsøvelse – Talcirklen

Nødvendige materialer: en stol til hver deltager

Tid: 30 minutter

Gruppefase: hver fase

Formål: at øge opmærksomheden over for nonverbal kommunikation og skabe en positiv gruppeatmosfære.

Instruktioner: Gruppen danner en cirkel, så alle ser på hinanden. Gruppemedlemmerne skal tælle (begyndende fra 1) uden at følge en på forhånd given rækkefølge. Regler:

1. Tallet er kun gyldigt, hvis det kun siges af én person
2. Man må ikke lave aftaler verbalt
3. Man må ikke gestikulere
4. Man må ikke gentage den samme rækkefølge eller følge en organiseret metode (f.eks. følge den lineære rækkefølge)

Formålet med aktiviteten er at lære deltagerne at tune sig ind på de andre og vælge det rette øjeblik til at løse opgaven: at tælle så langt som muligt.

Det er afgørende, at alle engagerer sig i aktiviteten for at løse opgaven.

Uddybning: Hvor meget tid, der skal bruges på uddybning, vil afhænge af, hvordan aktiviteten forløber.

De grupper, der samarbejder godt, vil kun blive bedt om at rapportere få indtryk og evaluere gruppeoplevelsen. De grupper, der ikke samarbejder så godt, vil blive bedt om at uddybe, hvilke forhindringer og vanskeligheder de stødte på. Det handler ikke om at finde ”skyldige medlemmer”, men at finde frem til hæmmende og fremmende faktorer: Ikke fokusere på intern dynamik, men analyse af de vigtigste årsager i forbindelse med fiasko.

Noter: Efter nogle indledende vanskeligheder finder gruppen som regel sin egen rytme og forbedrer sin præstation. Denne simple aktivitet er nyttig, for på den ene side fremhæver den nogle træk ved gruppen (f.eks. evnen til at lytte, magtbalance, samarbejde, indbyrdes afhængighed, osv.), og på den anden side skaber den indbyrdes opmærksomhed.

Aktivitet 5: To hænder tegner

Parvis skal eleverne tegne nogle dyr uden at lave en kladde først. Begge elever skal holde den samme blyant med en hånd og gøre deres bedste for at løse opgaven.

Uddybning:

- Hvordan var aktiviteten?
- Hvem førte blyanten?
- Var der en, der førte an eller fulgte med?
- Var du enig i blyantens bevægelser?

Lad os kigge på tegningerne.

- I hvilke elementer i tegningerne kommer denne dynamik frem?

Aktivitet om peer-undervisning

Aktivitet 6: Peer-undervisere/tutorer kender hinanden

Først inddeles deltagerne i par. Hvert par får et ark med tre spørgsmål:

- 1) Hvorfor valgte du at blive peer-underviser/tutor?
- 2) Hvilke personlige ressourcer har du at bidrage med til gruppen af peer-undervisere/tutorer?
- 3) Hvad mener du, at du kan lære?

Parterne læser alle spørgsmålene og giver hver især deres svar til hinanden på, hvorfor de valgte at blive peer-undervisere/tutor. Hver elev får fem til ti minutter til at præsentere sig selv. I anden del af denne aktivitet samles hele gruppen i en cirkel, og man skiftes til at præsentere sig selv, som var man sin ”makker”, stående bag ved ham og med sine hænder på hans skuldre. Man skal tale i første person.

“Prøv nu at identificere dig med din makker: Tænk grundigt over, hvad han sagde, stil dig bag ved ham og præsentér dig selv, som var du ham. Fortæl gruppen de vigtige ting, som du fandt ud af om din makker. Derefter bytter I roller. Hele gruppen lytter uden at komme med kommentarer. Man må kun fortælle om sine indtryk til sidst.” Med afsæt i denne aktivitet:

- a) Hvordan havde du det under denne aktivitet?
- b) Hvor frit fortalte du om dig selv til din makker?
- c) Hvor opmærksom var du på lytteprocessen?
- d) Forstod han dig?
- e) Kunne du identificere dig med din makker?

Aktivitet 7: Strategier til at sætte dig i en andens sted

“Jeg var i stand til at sætte mig i en andens sted da...” Eleverne ser tilbage på deres egne oplevelser og finder nogle situationer, hvor de kunne sætte sig i andres sted. Baseret på deres historier, laver vi en liste over nogle af de strategier, man kan bruge til at sætte sig i en andens sted. Derefter laver vi en plakat med opsummering.

Aktiviteter om gruppedynamik

Aktivitet 8: En gruppe på arbejde

Øvelser med gruppedynamik: “At iagttage en gruppe på arbejde”

Gruppen inddeles i to undergrupper, én har til opgave at repræsentere et tænkt team på arbejde, og den anden gruppe skal iagttage. Den første gruppe sætter sig rundt om et bord og får et papir med følgende tekst:

”En 18-årig pige, der kommer fra en meget traditionsrig og streng familie, har forelsket sig i en 20-årig dreng, men hendes forældre kan ikke lide ham. Hun bliver ved med hemmeligt at gå ud med ham. Hun finder ud af, at han tager stoffer, og prøver at hjælpe ham med at stoppe. Hun fortæller sin hemmelighed til sin storesøster, som dog ikke synes, at pigen opfører sig korrekt. En aften efter en fest giver drengen en dosis heroin til pigen og trygler hende om at give den til en af hans venner, som skal bruge det pga. abstinenser. Hun går modvilligt med til det.

Under en natlig aktion stopper politiet pigens bil og finder posen med narkotikaen. Pigen bønfaller politiet om at lade hende gå, men politiet tager hende med hen på politistationen og anklager hende for besiddelse af narkotika. I mellemtiden har hendes søster fortalt alt til deres forældre, og de bliver meget vrede. Pigen føler sig fortabt, og fortvivlet begår hun selvmord.”

Hvem af parterne i rækkefølgen: pigen, kæresten, forældrene, søsteren, kærestens ven, politiet kan betragtes som ansvarlige for dette dødsfald?

Gruppen skal blive enige om en liste over ansvarlige mennesker, der går fra at være lidt til meget ansvarlige.

Gruppen har 30 minutter til at diskutere og løse opgaven. Gruppen, der iagttager, skal holde øje med gruppen, der forestiller et team. Hvert medlem har en opgave, som de andre ikke kender, så man kan iagttage den verbale og nonverbale kommunikation.

Iagttagere A: iagttager hvem der tager ledelse i gruppen og på hvilken måde

Iagttagere B: bemærker hvilke metoder gruppen bruger til at tage beslutninger

Iagttagere C: iagttager dem, der ikke deltager i diskussionen, og hvordan de bærer sig ad med det

Når diskussionen er slut, skal begge grupper mødes i en cirkel, og først og fremmest skal gruppen, der forestiller et team, fortælle om deres oplevelse, følelser og tanker vedrørende øvelsen. Dernæst skal dem, der iagttager, skiftevis fortælle gruppen deres iagttagelser.

Aktivitet 9: Jeg ved alt

Formål: at eksperimentere med nogle arbejdsmetoder til at løse et problem

Instruktioner: Instruktøren inddeler gruppen i to og giver begge grupper samme problem at løse. Den første undergruppe vælger fremgangsmåde A til at løse øvelsen med, medens den anden undergruppe vælger fremgangsmåde B.

Fremgangsmåde A: Problemet skal først løses individuelt. Derefter skal alle dele deres løsninger med de andre, og gruppen skal finde frem til en fælles holdning. De får ti minutter til den individuelle beslutning og 20 minutter til at drøfte den fælles beslutning.

Fremgangsmåde B: Undergruppen får 30 minutter til at drøfte problemet frit og nå frem til en fælles skriftlig beslutning.

Efter 30 minutter bliver grupperne bedt om at dele deres resultater.

Problemtekst:

“Opstil følgende historiske begivenheder i kronologisk rækkefølge: Napoleons fødsel, afslutning på første verdenskrig, Stormen på Bastillen, Karl den Stores Kejserkroning, Berlinmurens fald, Wall Street-krakket, studenteropstanden i Paris, slaget ved Dybbøl, afslutning på anden verdenskrig, opdagelse af Amerika”

(Løsning: Karl den Stores Kejserkroning: Juledag 800; opdagelse af Amerika: 1492; Napoleons fødsel: 15.08.1769; Stormen på Bastillen: 1789; slaget ved Dybbøl: 1864 ;afslutning på første verdenskrig: 1918; Wall Street-krakket: 1929; afslutning på anden verdenskrig: 1945; studenteropstanden i Paris: 1968; Berlinmurens fald: 1990).

Overvej aktiviteten:

- Er det bedst at være alene eller del af en gruppe, når man skal løse en opgave?
- Hvilke fordele eller ulemper synes du, der var overordnet set?
- Hvilken gruppe fungerede bedst?

Dette hjælper til, at man begynder at tænke over, at ens egen viden sammen med andres viden kan udgøre en stor styrke.

Kommunikationslege og rollespil

Aktivitet 10: Kommunikationsøvelse. I en andens sted

To elever sidder tæt på hinanden og improviserer en samtale som følger konteksten og situationen som angivet af instruktøren (”Vi er i en læges venteværelse...”; ”Vi sidder i et tog, der er mere end en halv time forsinket...”; ”Vi er på et stadion, hvor vi hepper på elever, der spiller på to forskellige hold...“ ”Hos frisøren”). Bag ved hver af de to elever står to eller flere og agerer deres kammerats ”hænder”, faktisk skal de med deres hænder følge samtalen med fagter, mens de første taler og fører den verbale kommunikation. En jakke foran dækker for bytningen af arme og vil få det til at se mere realistisk ud. Det vil ikke kun være dem, der fører samtalen, der kan give forslag til armene, men armene kan også give forslag til og dreje samtalen. Flere par gentager legen med varierende situationer.

Uddyb og kom med kommentarer til aktiviteten. Tanker og kommentarer til verbal og nonverbal kommunikation.

Aktivitet 11: Kommunikationsøvelse. Skør tale

Instruktøren skriver en sætning på et stykke papir. Seks elever forlader lokalet. Instruktøren fortæller sætningen til gruppen i klasselokalet, og giver en frivillig til opgave at mime sætningen til en af dem, der før forlod lokalet. Man må mime tre gange uden at give nogen indikation af, om fortolkningen er korrekt eller ej, de andre iagttager i stilhed, og efter tredje gentagelse skrives sætningen ned på et stykke papir, som den er forstået. Derefter skal den, der er mimet til, selv mime til en af de andre elever uden for lokalet. Aktiviteten fortsætter, indtil sidste elev siger den besked, han har fået, højt, og gruppen vurderer, hvordan det hænger sammen med den originale sætning skrevet af instruktøren med tanke på de forvrængninger og vanskeligheder, der opstod under kommunikationen.

Aktivitet 12: Halvstruktureret rollespil: Hvis jeg skulle lave en film om voksne ville jeg ...

Formål: at lade gruppens opfattelse af det at være teenager og relationer mellem voksne og teenagere komme frem.

Nødvendigt materiale: papirark og kuglepenne. Et bord og nogle stole til mødet.

Tid: længden kan variere en del afhængig af forløbet. Overordnet set kan man forvente 2 til 3 timer.

Gruppefase: denne aktivitet kan bruges fra anden dag, gruppen arbejder sammen, eller med en stabil gruppe, hvor man tildeler forskellige funktioner (supervision, undervisning, reorganisering, osv.). Men under alle omstændigheder skal øvelsen altid være en del af et længere undervisningsforløb.

Instruktioner: Instruktøren præsenterer situationen og vælger spillerne uden at give nogen nærmere beskrivelse af deres roller eller formål.

Situation: En filmmager og hans assistent samler seks mennesker for sammen med dem at udforske voksnes karakteristiske træk ved ungdommen for at samle materiale til deres næste film om dette tema.

Spillere:

- En filmmager
- Hans assistent
- En forsker
- En lærer
- En forælder
- En ung sanger, som er ved at komme frem
- En teenager
- En ældre teenager fra et socialcenter

Pligter:

På max. 40 minutter (tid til mødet) skal deltagerne lave en liste over de ti vigtigste karakteristiske træk ved ungdommen, listet i betydning.

Filmmageren og hans assistent skal føre an i diskussionen. Derfor skal instruktøren tildele alle roller. Det er meget vigtigt, at alle medlemmer frit kan melde sig og ikke tvinges til at spille. Så forbereder instruktøren lokalet til mødet.

“Stand-in”-teknik:

For at hjælpe rolleindehaverne med at spille deres roller, spiller instruktøren en ”stand-in”-rolle. Han stiller sig bagved skuespillerens ryg og hjælper ham med at opbygge deres karakter. Hvis eksempelvis filmmageren siger: “Jeg er filmmager...”, tilføjer han nogle detaljer for at konstruere en kompleks identitet ved karakteren. Han må ikke føre an i dannelsen af rollen.

De andre gruppemedlemmer, som ikke optræder, iagttager rollespillet og samler iagttagelser på ”hvad”, der kommer frem fra skuespillet, og ”hvordan” skuespillerne spiller sammen.

Nu kan spillet begynde. Instruktøren må ikke afbryde spillet, med mindre det er for at gentage instruktionerne.

Litteraturliste

- Campbell, J. (2004), *The Historical and Philosophical Development of Peer-Run Support Programs in Doing it our way: Peer programs that work for people with mental illness*, Clay, S. red. Nashville TN: Vanderbilt University Press
- Cowie H.-Sharp S. (1996) (red.), *Peer counselling in school: A time to listen*, David Fulton, London
- Cowie H.-Wallace P. (2000), *Peer support in action. From by standing go standing by*, Sage Publication, London
- Every school should have one. How peer support schemes make schools better, ChildLine, London, 2005
- For Parents of Children or Youth with Mental Health Problems. Peer Support Guide, Canadian Mental Health Association, Vancouver, 2007
- Frankham J. (1998), Peer education: the unauthorised version, in “British Educational Research Journal”, 2, 1998, s. 179-193
- Games for adolescent and reproductive health. An International handbook. (Program for Appropriate Technology in Health), Washington DC, USA. Findes online på:
<http://www.path.org/files/gamesbook.pdf>
- Hawker D.S.-Boulton M.J. (2000), Twenty years’ research on peer victimization and psychosocial maladjustment: a meta-analytic review of cross-sectional studies, in “Journal of Child Psychology and Psychiatry”, 41, 441-455
- Hew K.F.-Cheung W.S. (2008), Attracting student participation in asynchronous on line discussion: A case study of peer facilitation, in “Computers & Education”, 51, 1111-1124
- Hoz R. (2008) A Revised Theorization of the Relationship between Teachers' Conceptions of Mathematics and Its Teaching, in “International journal of mathematical education in science and technology”, vol:39 iss:7 s. 905 -924
- Johnson D.W.- Johnson R.T. (1996), Conflict Resolution and Peer Mediation Programs in Elementary and Secondary Schools: A review of the Research, in “Review of Educational Research”, 4, 1996, s. 459- 506
- Jones D.C.-Crawford J.K. (2006), The peer appearance culture during adolescent: Gender and body mass variations, in “Journal of Youth and Adolescence”, 2006, s. 257-269

- Johnson L.S. (2008), Relationship of Instructional Methods to Student Engagement in Two Public High Schools, in “American secondary education”, vol:36 iss:2 pp. 69 -87
- Kochenderfer Ladd B.- Skinner K. (2002), Children’s coping strategies: Moderators of the effects of peer victimization?
- Kochenderfer Ladd B.J.-Ladd G.W. (2001), Variations in peer victimization: Relations to children’s maladjustment, in J.Juvonen-S.Graham (red.), Peer Harassment in school: The plight of the vulnerable and victimized, The Guilford Press, New York, 2001, s. 25-48
- Kracen A. (2003) (red.), Peer Support Training Manual , Trinity College, Dublin , 2003
- Mullins N. (2004) (red.), Peer Support Handbook, Trinity College, Dublin, 2004
- Naylor P.-Cowie H. (1999), The effectiveness of peer support systems in challenging school bullying: the perspectives and the experience of teachers and pupils, in “Journal of Adolescence”, 4, 1999, s. 437- 452
- Ochieng B. M. N., Adolescent health promotion: the value of being a peer : leader in a health education/promotion peer education. Health Education Journal, n. 1 (2003), s. 61-72.
- PRESTO Peer Related Education Supporting Tools142301 – LLP -1 – IT – COMENIUS -CMP
28
- PRESTO Peer Related Education Supporting Tools142301 – LLP -1 – IT – COMENIUS -CMP
29
- Peer Support Groups For Older Persons With Depression And Those Who Care About Them:
A Manual To Help You Get Started A Resource of the Older Persons’ Mental Health,
The Ontario Thillium Foundation, 2007
- Peer Support Handbook, Mullins N., Staff Members of the Student Counselling Service, Trinity
College Dublin, 2003
- Peer Support Training Manual, Canadian Mental Health Association, 2005
- Peer Support Training Manual Edited, Kracen A., Staff Members of the Student Counselling
Service, Trinity College Dublin, 2003
- Peer support manual. A guide to setting up a peer listening project in education settings, The
Mental Health Foundation, London, 2002
- Rigby K. (2000), Effects of peer victimisation in schools and perceived social support on adolescent wellbeing, in “Journal of Adolescent”, 1, 2000, s. 57-68
- Rigby K. (2003), Consequences of bullying in schools, in “The Canadian Journal of Psychiatry”,
s. 583-590

- Rigby K.-Slee P.T.-Martin G. (2007), Implications of inadequate parental bonding and peer victimization for adolescent mental health, in “Journal of Adolescent”, 30, s. 801-812
- Schneider B.H. (2000), Friends and enemies. Peer relations in childhood, Oxford University Press, New York, 2000
- Setting up a peer support scheme. Ideas for teacher and other professional setting up and supporting a peer support scheme, ChildLine, London, 2005
- Torrego J.L. (2000) (red.), Mediacion de conflictos en instituciones educativas, Narcea, Madrid
- Woolard K.A. (1997), Between Friends Gender, Peer Group Structure and bilingualism in Urban Catalonia, in “Language in Society), 4, 1997, s. 533-560
- Youth Peer Education Toolkit, Standards for peer education programmes, Y-Peer, New York, 2005
- Youth Peer Education Toolkit, Training of Trainers Manual, Y-Peer, New York, 2005